

مدیریت و فساد اداری

منابع:

ارتقاء سلامت اداری مدیران - تصویب هیئت وزیران

قانون مدیریت خدمات کشوری

تاریخ:

1401/10/30

تهیه کننده: کارگروه تحول اداری

(کمیته سلامت اداری)

کدسند: OH-BR-03-00

مفهوم فساد اداری از دیدگاه مدیریت:

فساد اداری عبارت است از اقدام های ماموران دولتی با هدف انتفاع و بهره برداری برای خود و یا اشخاص دیگر که از راه های زیر انجام می پذیرد.

- نقض قوانین و مقررات اداری

- تغییر و تفسیر قوانین و مقررات و ضوابط اداری

- تغییر در قوانین و مقررات اداری

- خوداری، کندکاری یا کوتاهی در انجام وظایف

قانونی در قبال ارباب رجوع

انواع فساد:

الف) فساد خرد و کلان:

فساد کلان فسادی است که توسط مقام های مافوق اداری به صورت بانندی و با ارقام قابل توجه صورت گرفته و بیشتر جنبه فساد سیاسی یا حاکمیتی دارد

فساد خرد، فسادی است که توسط کارکنان جزء صورت میپذیرد

ب) فساد سازمان یافته و فساد فردی:

در فساد سازمان یافته وجه (رشوه) مورد نیاز و دریافت کننده در سیستم اداری مشخص است و پرداخت وجه انجام کار را تضمین می کند

در فساد فردی پایه به چند مامور دولتی مبالغی پرداخت شود و ضمانتی هم برای اجرای قطعی خواسته رشوه دهنده نیست.

ج) فساد قاعده مند و فساد غالب:

فساد قاعده مند: فسادی است که احتمال کشف و مجازات در آن کاهش و انگیزه فساد افزایش میابد.

فساد غالب: فسادی است که سراسر دستگاههای دولتی را فرا گرفته باشد.

ریشه یابی عوامل سازمانی در ترویج فساد:

1- عدم وجود شفافیت و پاسخگویی در فعالیت های نظام اداری: هر چه در یک سیستم باز، عدم شفافیت و پاسخگویی نسبت به ارباب رجوع و کل مجموعه و خصوصا به سیستم های نظارتی بیشتر باشد به همان تناسب فساد اداری افزایش خواهد یافت و بالعکس هر چه ضریب پاسخگویی در یک سیستم بیشتر باشد فساد اداری کمتری در آن سازمان جریان خواهد داشت. البته باید توجه داشت که این مهم در سطوح عالی سازمان از اهمیت بیشتری برخوردار میباشد و هر چه مدیران عالی بیشتر به این موضوع متعهد و ملتزم باشند سطوح میانی و اجرایی نسبت به سازمان و ارباب رجوع و حتی مافوق های خود پاسخگوتر خواهند بود

**پیشنهاد های مدیریت حراست در جهت
کاهش بروز عوامل سازمانی ترویج فساد در
سیستم :**

- 1- شفاف سازی قوانین
- 2- استقرار نظام های سنجش عملکرد کارکنان
- 3- شایسته سالاری در عزل و نصب ها
- 4- مشارکت دادن کارکنان در اداره امور
- 5- ملزم ساختن واحد ها به پاسخگویی

11- ضعف دانش و تخصص مدیران

عوامل فرهنگی و اجتماعی فساد اداری:

- 1- ضعف وجدان کاری و انضباط اجتماعی
- 2- رواج مادی گرایی
- 3- قوی بودن پیوند های فامیلی و قبیله ای
- 4- سطح پایین اخلاقیات در جامعه
- 5- فقدان فرهنگ پاسخگویی
- 6- نقص مجموعه نظارت های حسابرسی و اطلاعات نامربوط

2- اعطای اختیارات بیش از حد به مدیران: در بعضی از سیستم ها دیده میشود که مدیری هم مسئول اجرائی امورات در سیستم بوده و هم وظیفه نظارت و بازرسی را بر عهده دارد و این مساله سبب فقدان شفافیت و عدم پاسخگویی صحیح در آن سازمان شده است.

3- عدم ثبات در مدیریت: وقتی مدیر جایگاه خود را متزلزل دید این مساله سبب کاهش انگیزه وی نسبت به امور محوله به وی خواهد شد. کاهش انگیزه کاری سبب به وجود آمدن فساد اداری خواهد شد

4- عدم وجود امنیت شغلی برای کارکنان.

5- نارسایی ، پیچیدگی ، تناقض و ابهام در قوانین و مقررات اداری

6- عدم وجود نظام شایسته سالاری در منصب هاس سازمانی ، نبود فضای شایسته سالاری در منصب های سازمانی

7- نارسایی و ضعف نظام اداری

8- بی کفایتی حرفه ای کارکنان

9- باند بازی

10- عدم وجود نظام های صحیح انگیزشی و تشویق و تنبیه در اداره ها